

forhold mellem parterne, som er nødvendigt for at finde en forhandlingsløsning.

Fra EU's side har man i denne situation løbende forsøgt at formå parterne til at fastholde og reaktivere forhandlingsprocessen. Det er sket såvel gennem officielle erklæringer som gennem mere fortrolige diplomatiske kontakter til parterne. En lang række udenrigsministre fra EU-landene, incl. Luxemburgs rådsformand, har besøgt både Israel og det palæstinensiske selvstyre med henblik herpå. Jeg havde selv planlagt et besøg i Israel og Gaza/Vestbredden den 3.-4. november 1997. Besøget måtte udsættes til 1998 på grund af samtidige drøftelser mellem israelere og palæstinensere på udenrigsministerniveau i Washington.

Også den af EU i efteråret 1996 udpegede særlige udsending i forhold til den mellemøstlige fredsproces, den spanske diplomat Miguel Angel Moratinos, er i løbende kontakt med parterne med henblik på at understøtte forhandlingsprocessen. Et konkret initiativ, som fortsat forhandles med begge parter, er forslaget om en såkaldt »adfærdskodeks« – forstået som mere detaljerede spilleregler, der primært har til formål at gøre forhandlingsprocessen mere robust i forhold til udefra kommende begivenheder og udviklinger, der ellers let risikerer at afbryde eller afspore forhandlingerne. Der er herudover i løbet af 1997 – på den særlige udsendings foranledning – også nedsat en række fælles arbejdsgrupper mellem EU og Israel, hvor man ser nærmere på de økonomiske problemer for palæstinenserne, som den nuværende situation medfører. Dette arbejde er dog fortsat kun i sin vorden.

Det skal understreges, at EU's diplomatiske bestræbelser for at fremme en retfærdig, varig og samlet fred i Mellemøsten også omfatter de syriske og libanesiske forhandlingsspor, hvor EU's særlige repræsentant ligeledes har været meget aktivt involveret.

Udenrigsministeriet kan i øvrigt oplyse følgende om andre aktiviteter med relation til emnet:

I EU-sammenhæng meddelte Rådet efter indgåelsen af Principerklæringen mellem Israel og PLO i 1993, at Kommissionen og EIB ville bevilge 500 mio. ECU til udviklingen af Vestbredden og Gazastriben i tidsrummet 1994-98.

Umiddelbart efter indgåelsen af Principerklæringen mellem Israel og PLO i 1993 besluttede den danske regering at yde et bidrag på 250 mio. kr. i overgangsbestand til Gaza og

Vestbredden over perioden 1994-1998. Danmark gav i januar 1996 tilsagn om yderligere 75 mio. kr. for perioden 1998-2000. I marts 1996 blev der givet tilsagn om ekstraordinært bidrag på 40 mio. kr. for perioden 1996-1997 for at dæmpe op for de økonomiske og sociale konsekvenser af de israelske grænselukninger.

Overgangsbistanden er udtryk for et ønske om at markere en politisk opbakning til fredsprocessen og om at medvirke til at konsolidere fredsprocessens politiske fremskridt. Det er således vigtigt at have for øje, at bistanden har en klar politisk side. Dens overordnede mål er at støtte den sociale og økonomiske udvikling i Gaza og på Vestbredden i overgangsprocessen til palæstinensisk selvstyre.

Der ydes samtidig fra dansk side i perioden fra 1996 frem mod år 2000 50 mio. kr. til regionale projekter, hvis formål er at fremme samarbejdsrelationer i Mellemøsten (Israel, de palæstinensiske selvstyreområder, Jordan og Egypten).

Fra dansk side har man som bekendt også aktivt støttet den såkaldte Louisiana-proces, der sigter mod at fremme dialogen mellem israelere, palæstinensere, jordanere og egyptere om fred i Mellemøsten. Grundlaget for denne proces er den »København-erklæring«, som blev vedtaget i januar 1997. Erklæringen er siden blevet fulgt op af en række dialog-møder i regionen, og der planlægges for nuværende en større international fredskonference for meningsdannere i regionen i Jerusalem i foråret 1998.

Spm. nr. S 686

Til udenrigsministeren (5/12 97) af:

Holger Graversen (S):

»Vil Danmark arbejde for, at EU annullerer associeringsaftalen med Israel, dersom Israel ikke hurtigst muligt efterlever Oslo-aftalen og lever op til artikel 2 i associeringsaftalen og bl.a. stopper bosættelserne i Jerusalem og på Vestbredden?«

Begrundelse

De fortsatte bosættelser er grove provokationer mod palæstinenserne og vil ødelægge mulighe-